

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΠΤΑ (5)

ΘΕΜΑ Α

*Στις ημιτελείς προτάσεις **A1-A4** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη φράση η οποία τη συμπληρώνει σωστά.*

A1. Κατά τη διάρκεια μιας εξαναγκασμένης ταλάντωσης

α. έχουμε πάντα συντονισμό

β. η συχνότητα ταλάντωσης δεν εξαρτάται από τη συχνότητα της διεγείρουσας δύναμης

γ. για δεδομένη συχνότητα του διεγέρτη το πλάτος της ταλάντωσης παραμένει σταθερό

δ. η ενέργεια που προσφέρεται στο σώμα δεν αντισταθμίζει τις απώλειες.

Μονάδες 5

A2. Η ταχύτητα διάδοσης ενός αρμονικού κύματος εξαρτάται από

α. τη συχνότητα του κύματος

β. τις ιδιότητες του μέσου διάδοσης

γ. το πλάτος του κύματος

δ. την ταχύτητα ταλάντωσης των μορίων του μέσου διάδοσης.

Μονάδες 5

A3. Αν το πλάτος της έντασης του εναλλασσόμενου ρεύματος που διαρρέει έναν αντιστάτη υποδιπλασιαστεί, τότε ο ρυθμός με τον οποίο ο αντιστάτης αποδίδει θερμότητα στο περιβάλλον:

α. υποδιπλασιάζεται.

β. διπλασιάζεται.

γ. υποτετραπλασιάζεται.

δ. τετραπλασιάζεται.

Μονάδες 5

A4. Στο φάσμα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας

- α.** οι ακτίνες X έχουν μεγαλύτερο μήκος κύματος από τα ραδιοκύματα και μεγαλύτερη συχνότητα από το υπέρυθρο
- β.** το ερυθρό φως έχει μεγαλύτερο μήκος κύματος από το πράσινο φως και μεγαλύτερη συχνότητα από τις ακτίνες X
- γ.** τα μικροκύματα έχουν μικρότερο μήκος κύματος από τα ραδιοκύματα και μικρότερη συχνότητα από το υπεριώδες
- δ.** το πορτοκαλί φως έχει μικρότερο μήκος κύματος από τις ακτίνες X και μεγαλύτερη συχνότητα από το υπεριώδες.

Μονάδες 5

A5. Να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, για τη σωστή πρόταση, και τη λέξη **Λάθος**, για τη λανθασμένη.

- α.** Η ροπή ζεύγους δυνάμεων είναι ίδια ως προς οποιοδήποτε σημείο του επιπέδου που αυτές ορίζουν.
- β.** $1 \text{ Wb} = 1 \text{ V} \cdot \text{s}$.
- γ.** Ένας ευθύγραμμος ρευματοφόρος αγωγός, που βρίσκεται μέσα σε ομογενές μαγνητικό πεδίο, θα μπορούσε να μη δέχεται δύναμη Laplace.
- δ.** Σε στερεό σώμα που εκτελεί στροφική κίνηση και το μέτρο της γωνιακής του ταχύτητας αυξάνεται, τα διανύσματα της γωνιακής ταχύτητας και της γωνιακής επιτάχυνσης είναι αντίρροπα.
- ε.** Η ταυτόχρονη διάδοση δύο ή περισσότερων κυμάτων στην ίδια περιοχή ενός ελαστικού μέσου ονομάζεται συμβολή.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Σε μια χορδή με ακλόνητα άκρα, έχει δημιουργηθεί στάσιμο κύμα με $N_1=10$ δεσμούς συνολικά. Τα σημεία της χορδής ταλαντώνονται με συχνότητα f_1 . Μειώνουμε τη συχνότητα σε f_2 , οπότε οι δεσμοί γίνονται συνολικά $N_2=7$. Ο λόγος των συχνοτήτων είναι:

α. $\frac{f_1}{f_2} = \frac{10}{7}$

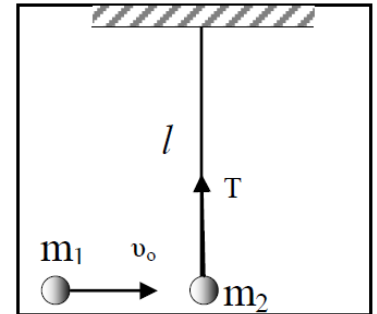
β. $\frac{f_1}{f_2} = \frac{3}{2}$

γ. $\frac{f_1}{f_2} = \frac{5}{3}$

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. (Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. (Μονάδες 6)

B2. Ένα σώμα μάζας $m_1=m$ κινείται οριζόντια στον αέρα με ταχύτητα $v_0 = \sqrt{2gl}$, όταν συγκρούεται ελαστικά με δεύτερο ακίνητο σώμα μάζας $m_2=3m$, το οποίο είναι δεμένο με αβαρές νήμα μήκους l , όπως στο σχήμα. Η τάση του νήματος T , ακριβώς μετά την κρούση, έχει μέτρο ίσο με

α. $T = 2mg$

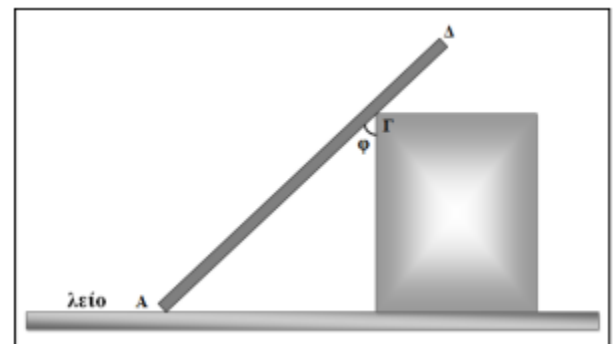
β. $T = 4mg$

γ. $T = 6mg$

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. (Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. (Μονάδες 6)

B3. Μία ομογενής ράβδος ΑΔ, μήκους L και βάρους w , ισορροπεί ακουμπώντας στο άκρο της Α σε λείο οριζόντιο δάπεδο και στο σημείο της Γ, με $ΑΓ=3L/4$, σε ορθογώνιο κιβώτιο, όπως δείχνεται στο σχήμα. Η γωνία που σχηματίζει η ράβδος με την κατακόρυφο είναι $\phi=30^\circ$. Η στατική τριβή μεταξύ ράβδου και κιβωτίου έχει μέτρο ίσο με:

α. $w\sqrt{3}/2$

β. $w/2$

γ. $w\sqrt{3}/3$

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. (Μονάδες 2)

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας. (Μονάδες 7)

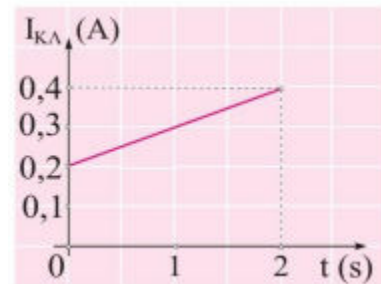
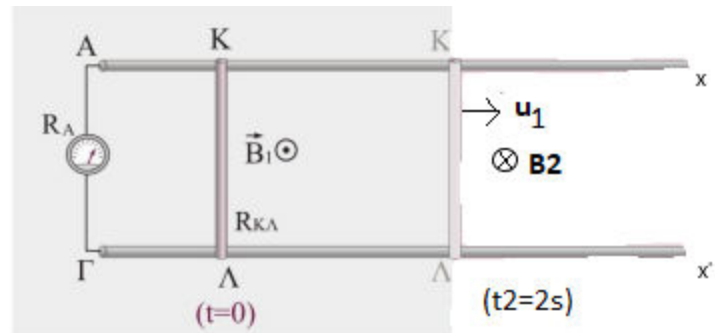
ΘΕΜΑ Γ

Στην διάταξη του σχήματος, ο αγωγός ΚΛ έχει αντίσταση $R_{ΚΛ}=9\Omega$, μήκος $L=1\text{m}$, μάζα $m=0,2\text{kg}$ και αποτελεί τμήμα ενός κλειστού κυκλώματος που δημιουργούν οι οριζόντιοι και παράλληλοι αγωγοί-οδηγοί Αχ, Γχ' και το αμπερόμετρο αντίστασης $R_A=1\Omega$.

Οι αγωγοί-οδηγοί Αχ, Γχ έχουν αμελητέα αντίσταση και πάνω τους μπορεί να ολισθαίνει ο αγωγός ΚΛ χωρίς τριβές, παραμένοντας διαρκώς κάθετος σε αυτούς. Η όλη διάταξη βρίσκεται μέσα σε κατακόρυφο ομογενές μαγνητικό πεδίο του οποίου η ένταση έχει μέτρο $B_1=1\text{T}$

με τις δυναμικές γραμμές να έχουν φορά από τη σελίδα προς τον αναγνώστη.

Από τη χρονική στιγμή $t=0\text{s}$ έως τη χρονική στιγμή $t=2\text{s}$ ασκούμε στον αγωγό ΚΛ κατάλληλη οριζόντια εξωτερική δύναμη παράλληλη προς τους αγωγούς-οδηγούς με φορά προς τα δεξιά, οπότε η κίνηση του αγωγού προκαλεί ηλεκτρικό ρεύμα του οποίου η ένταση σε σχέση με το χρόνο μεταβάλλεται όπως δείχνεται στο διάγραμμα.

Γ1. Να προσδιορίσετε το είδος της κίνησης του αγωγού στο χρονικό διάστημα 0s έως 2s .

(Μονάδες 6)

Γ2. Να σχεδιάσετε σε αριθμημένους άξονες τη γραφική παράσταση του μέτρου της εξωτερικής δύναμης που ασκείται στον αγωγό στο χρονικό διάστημα 0s έως 2s .

(Μονάδες 6)

Γ3. Τη χρονική στιγμή $t_1=1\text{s}$ να βρείτε:

- το ρυθμό προσφοράς ενέργειας από την εξωτερική δύναμη στη διάταξη.
- το ρυθμό μεταβολής της κινητικής ενέργειας του αγωγού ΚΛ.

(Μονάδες 6)

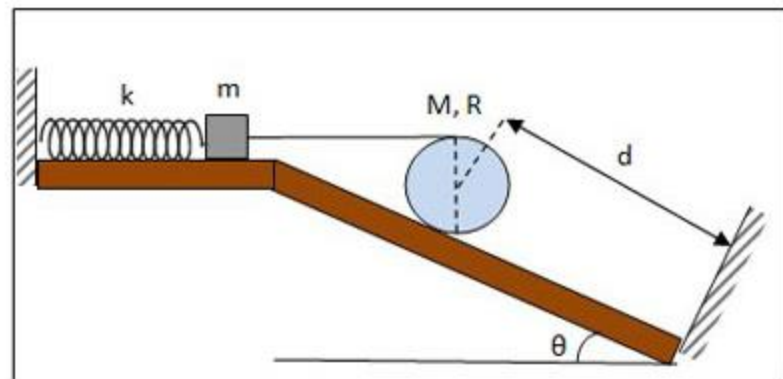
Γ4. Τη χρονική στιγμή $t_2=2s$, αντιστρέφουμε τη φορά του μαγνητικού πεδίου και ταυτόχρονα διπλασιάζουμε το μέτρο της έντασής του, $B_2=2T$, διατηρώντας την εξωτερική δύναμη σταθερή και ίση με την τιμή που αυτή είχε τη χρονική στιγμή t_2 . Να βρείτε την οριακή ταχύτητα του αγωγού.

(Μονάδες 7)

Δίνεται $g=10m/s^2$.

ΘΕΜΑ Δ

Ο ομογενής δίσκος του διπλανού σχήματος μάζας $M=3kg$ και ακτίνας $R=10cm$ ισορροπεί σε κεκλιμένο επίπεδο, γωνίας θ , με $\eta\mu\theta=0,6$ και $\sigma\upsilon\nu\theta=0,8$ με τη βοήθεια οριζόντιου νήματος, το οποίο είναι δεμένο σε σώμα μάζας $m=1kg$. Το σώμα μάζας m βρίσκεται πάνω σε λείο οριζόντιο

επίπεδο και είναι δεμένο στο άκρο ελατηρίου σταθεράς $k=100N/m$, το άλλο άκρο του οποίου είναι ακλόνητα στερεωμένο. Το κέντρο μάζας του δίσκου απέχει από τον πλάγιο τοίχο απόσταση $d=1,9m$.

Τη χρονική στιγμή $t_0=0$ κόβεται το νήμα και ο δίσκος κυλιόμενος με ομαλά επιταχυνόμενη στροφική κίνηση, κατέρχεται το πλάγιο επίπεδο και κτυπά στον τοίχο τη στιγμή που το σώμα μάζας m σταματά στιγμιαία για 3^η φορά. Να υπολογίσετε:

- Δ1.** τον ελάχιστο συντελεστή στατικής τριβής, έτσι ώστε ο δίσκος να μην ολισθαίνει, πριν το κόψιμο του νήματος.
- Δ2.** την επιτάχυνση του κέντρου μάζας του δίσκου καθώς κατέρχεται.
- Δ3.** την εξίσωση της απομάκρυνσης του σώματος μάζας m σε συνάρτηση με τον χρόνο, λαμβάνοντας ως θετική φορά προς τα δεξιά.
- Δ4.** τις περιστροφές που έχει κάνει ο δίσκος μέχρι τη χρονική στιγμή που η κινητική ενέργεια του σώματος μάζας m είναι τριπλάσια από τη δυναμική ενέργεια ταλάντωσης για 2^η φορά.

Δίνονται $\pi^2=10$ και $g=10m/s^2$.